

Bare det bliver gjort ret og rimeligt. Og her snyder filmen. Derved udleveres tresser-generationen i virkeligheden til flad hvad-sagde-jeg-latter. Man lefler præcis for de folk, som evindeligt synger med på omkvædet! At først er man så forfærdelig rød, siden spiser man kager til kaffen foran fjernsynet, forstenet i selvtilfreds borgerlighed.

På den anden side forsøger filmen også til tider at være en sød og sjov film om en flok mennesker samlet til mad og drikke + overnatning. Men heller ikke her fænger den. Man kunne tænke sig lidt satirisk udlevering omkring det at et selvmord sætter lidt liv i kludene. Men Alex' død skal absolut inhaleres med alvor. Og de komiske pudsigheder, som filmen virkelig hist og pist ruller op, bliver straks slået ihjel med en eksistentialistisk hammer. Næ, så lykkedes det langt bedre for John Sayles med hans debutfilm fra 80 - *The Return of the Secaucus Seven* - Det var den gang i tresserne. Drejet på et legendarisk lavt budget - 60.000 dollars (!) - med totalt ukendte skuespillere i rollerne var det et noget bedre bud på en film om dem som var unge for 15-20 år siden. Her var en film som var gennemstrømmet af varme og forståelse, ja også af kærlig ironi og indsigtfuld kritik. Uden at nærme sig kold udlevering, som Kasdans film faktisk er på nippet til.

Alligevel med disse indvendinger i mente er Kasdans film seværdig. Filmen slår ned på typiske træk ved denne noget forkælede generation. Den viser diskret, men alligevel mærkbart, hele den betydning børn har fået for disse mennesker i slutningen af 30'erne. At børn - og mangel på samme - visse steder er gået hen og blevet en art besættelse og substitut for politisk engagement og solidarisk handling. Børn spiller interessant nok en stor rolle i filmen, men optræder næsten kun gennem snak, aldrig som personer. Ligeledes viser Kasdan, hvordan disse halvunge i mediebevindst narcissisme er nået der ud, hvor man kun kan være naturligt ærlig og åben, når man agerer i selviscenesatte talk-show-agtige seancer foran hjemmets videorecorder.

Og endelig kan man nyde William Hurts facetterede og suveræne arbejde med sin rolle som den pseudohemingwayske, krigsveteran Nick. Og mere sig indforstået over figuren Sam, som i Tom Berengers fortolkning bliver en herlig parodi på den nye macho-helt Tom Selleck og hans »Magnum«-tv-serie. Til gengæld er Kevin Kline

skuffende upræcis i sin udlægning af Harold. En skikkelse som Kline gør uspændende i sin misforståede opfattelse af ham som blød mand med hjerte af guld og potens af stål. Resten er nydeligt skuespilleri i alle roller, som fra en mønsterafgangsklasse fra Actors Studio.

Men alt i alt ikke en film, som decideret bekræfter Kasdans talenter som filminstruktør. Han klarer sig langt bedre når han som i sin fortræffelige debut - den James M. Cain-agtige thriller *Body Heat/Høj puls* - har en solid genre-tradition at stive sin instruktion af med. På den anden side kan man måske aflæse filmen som en ny strømning fra gulddrengeklubben i Hollywood. At man uden at give afkald på det markedsførte og professionelle skær så småt er ved at fjerne sig fra galaktisk isenkram og ha-stemte ramasjangfilm. Og pø om pø nærme sig film om mennesker, som går i blødt tøj og ikke taler computersprog? Såfremt skal meget være tilgivet i »Gensyn med vennerne«. Det første skridt er som bekendt det sværeste.

Bo Tao Michaëlis.

GENSYN MED VENNERNE

The Big Chill. USA 1983.

P-selskab: Carson Productions Group, Ltd. For Columbia. **Ex-P:** Marcia Nasatir, Lawrence Kasdan. **P:** Michael Shamberg. **As-P:** Barrie M. Osborne. **Instr:** Lawrence Kasdan. **Instr-ass:** Michael Grillo, Stephen Dunn, Dan Heffner. **Manus:** Lawrence Kasdan, Barbara Benedek. **Foto:** John Bailey. **Kamera:** Lou Barlia. **Farve:** Metrocolor. **Klip:** Carol Littleton. **P-tegn:** Ida Random. **Dekor:** George Gaines, Tim Donelan, Gary Kudroff, Michael Higelmire. **Rekvis:** Rick Young. **Kost:** April Ferry. **Sp-E:** Larry Cavanaugh. **Sange:** »You Can't Always Get What You Want« af Mick Jagger, Keith Richards; med The Rolling Stones; »A Natural Woman« af Gerry Goffin, Carole King, Jerry Wexler, med Aretha Franklin; »Good Lovin'« af Rudy Clark, Arthur Resnick, med The Rascals; »In the Midnight Hour« af Wilson Pickett, Steve Cropper, med The Rascals; »When a Man Loves a Woman« af Calvin H. Lewis, Andrew Wright, med Percy Sledge; »Wouldn't It Be Nice« af Tony Ascher, Brian Wilson, med The Beach Boys; »Quicksilver Girl« af Steve Miller, med The Steve Miller Band; »The Weight« af Jaime Robbie Robertson, med The Band; »Bad Moon Rising« af John C. Fogerty, med Creedence Clearwater Revival; »Gimme Some Lovin'« af Steve Winwood, Muff Winwood, Spencer Davis, med Spencer Davis; »Tell Him« af Bert Russell, med the Exciters; »Joy to the World« af Hoyt Axton, med Three Dog Night; »Ain't Too Proud to Beg« af Eddie Holland, Norman Whitfield, med The Temptations; »My Girl« af William Robinson Jr., Ronald White, med The Temptations; »My Girl« af William Robinson Jr., Ronald White, med The Temptations; »I Second That Emotion« af William Robinson Jr., Alfred Cleveland, med Smokey Robinson and The Miracles; »Tracks of My Tears« af Warren Moore, William Robinson Jr., Marvin Tapplin, med Smokey Robinson and the Miracles; »I Heard It Through the Grapevine« Norman Whitfield, Barrett Strong, med Marvin Gaye; »A Whiter Shade of Pale« af Keith Reid, Gary Brocker, med Procul Harum. **Tone:** Gene S. Cantamessa, Donald O. Mitchell. **Titel:** Kline, Kevin O'Con-

nell, Patrick Drummond, Robert Grieve, Dennis Drummond, Michael Tomack.

Medv: Tom Berenger (Sam), Glenn Close (Sarah), Jeff Goldblum (Michael), William Hurt (Nick), Kevin Kline (Harold), Mary Kay Place (Meg), Meg Tilly (Chloe), Jobeth Williams (Karen), Don Galloway (Richard), James Gillis (Præst), Ken Place (Politimanden Peter), Jon Kasdan, Ira Stiltner, Jacob Kasdan, Muriel Moore, Meg Kasdan, Patricia Gaul.

Længde: 105 min., 2865 m. **Censur:** Rød. **Udl:** Columbia-Fox. **Prem:** 15.3.84 - Dagmar.

JAMES DEAN LÆNGE LEVE

Instruktør: ROBERT ALTMAN

Stedet: Et fortidslevn af en støvet Five-and-dime Store i byen McCarthy i Texas.

Tiden: 30. september 1975. En intet-sigende, tilfældig varm dag, undtagen for de ægte fans af James Dean, der straks vil vide at det er 20-års dagen for hans død.

En lille håndfuld medlemmer, kaldet *disciple*, af den lokale James Dean fan-club afgav for 20 år siden det højtidelige løfte at de ville mødes på denne dag i 1975 i deres gamle tilholdssted, the Five-and-dime, for at mindes deres afdøde idol. To af disciplene har aldrig forladt byen: den rapkæftede, storbarmede Sissy (Cher, der som del af »Sonny & Cher« selv har prøvet livet som idol) og den museagtige Mona med de røde øjne og de tørre læber (Sandy Dennis er som skabt til rollen). De to arbejder stadig i The five-and-dime sammen med forretningens indehaverske, Juanita (Sudie Bond). Udefra kommer tre andre. Først to piger med de sydstatsklingende navne Edna Louise (Martha Heflin), der har fået en masse børn, og Stella Mae (Kathy Bates), der har skrabet en masse penge sammen. De er dog kun bipersoner i dramaet. Hovedpersonerne er Mona og Sissy og så den sidste person, der dukker op i The-five-and-dime: en mystisk kvinde (Karen Black) som ingen rigtig kan kende igen. Ved hjælp af det

gamle klub-billede prøver de at gætte sig frem til hvem det mon kan være, der har forandret sig så meget. Ganske langsomt viser det sig at denne kvinde, som kalder sig selv Joanne, faktisk er Joe, det eneste mandlige medlem af klubben, en dreng der hjalp til i forretningen indtil »Skandalen« medførte at Juanitas mand Sidney smed ham ud. Joe var bøsse og det var naturligvis mere end den lille by kunne tage – »He's a sick boy and should be treated before he grows up into a communist!« Han forsvandt fra byen, fik foretaget en kønsskifteoperation og dukker så altså op til mødet som Joanne. Hendes tilstedeværelse medfører ikke blot at hendes egen fortid bliver lagt for dagen. Adskillige af de andre får også afsløret et og andet.

Filmen bevæger sig frem og tilbage mellem dagen i 1975 og forskellige begivenheder i 1955, kulminerende med aftenen, hvor de chokerede disciple i radioen hører budskabet om James Deans død. Der gøres intet for at skjule at et teaterstykke (af Ed Craczyk) er forlægget. Alt foregår i samme dekoration og skuespillerne er ikke gjort yngre i scenerne fra 1955, men ved hjælp af det store spejl på bagvæggen af forretningen vises 1955-scenerne nærmest som spejlbilleder af 1975. Man går gennem spejlet hver gang der springes i tiden. Denne løsning er filmisk elegant og tilfredsstillende, hvilket jo ikke kan overraske, når man ved at Robert Altman står bag. På intet tidspunkt er man i tvivl om, hvorvidt man befinder sig i 1975 eller 1955. I 1955-scenerne sættes Wurlitzer juke-box'en ustandselig i gang og ud strømmer et udvalg af den farveløse musik, der var populær i årene inden Rock 'n' Roll for alvor holdt sit indtog. Som rød tråd i filmen går melodien »Sincerely« med The McGuire Sisters – en melodi som Joe, Sissy og Mona havde oprådt med ved et skolebal. At tiden på alle måder har stået stille i The Five-and-dime Store, eksemplificeres ved at »Sincerely« stadig i 1975 findes på jukeboxen!

rely« stadig i 1975 findes på jukeboxen!

Joe/Joanne er dramaets katalysator og det udvikler sig som en regulær 'stripping-down', hvis intensitet forstærkes af den uudholdelige tørre kvælende varme. Ja, både klima, geografi og indhold er som taget ud af et Tennessee Williams-stykke. Livsløgne gennembøres, både Vorherre og James Dean bliver trukket ned på jorden, hyklery afsløres, oprigtigheden holder sit indtog. Ikke for ingenting hedder hovedmelodien »Sincerely«.

Det afsløres, at det er Joe/Joanne, og ikke James Dean, der er far til det barn, little Jimmy Dean, som Mona fødte for snart 20 år siden. Dette barn havde givet Mona en kortvarig berømmelse og det, at den guddommelige havde valgt hende som mor for sit barn var blevet selve meningen med livet for Mona. Ingen har dog rigtig troet på Mona, men alle lod som om de gjorde, for den lille dreng gjorde byen berømt og skabte et boom for The Five-and-dime Store, hvor han blev vist frem. Den tidligere indehaver, Juanitas mand Sidney, blev senere borgmester af samme grund!

I 1955 blev der også snakket meget om størrelsen af Sissys barm. Om den ikke var lidt større end Marilyn Monroes. Ingen tvivl om, at hendes bryster har været hendes største aktiv i livet. Hun møder nu i Joanne en person, der ved et mærkeligt saramentraf ved, at de førhen så beundrede, og for de andre piger så misundelsesværdige bryster, er blevet fjernet og at denne operation har været den direkte årsag til, at hendes mand har forladt hende – han havde nemlig giftet sig med brysterne og ikke så meget med resten af Sissy!

Og endelig får også Juanitas livsindhold et skud for boven. Hun har altid haft en utrolig naiv tro på Gud og forgudet sin afdøde mand: »Sidney

was a saint and he is in Heaven now with God«. Efterhånden som der rippes op i fortiden, ses både Sidney og Gud på en mere nøgtern måde. Det er Juanita der til sidst summerer op: »Believing is so funny, isn't it. When what you believe in doesn't even know you exist«. Den erkendelse at Gud ikke kender hende personligt er noget nyt for Juanita, men med hensyn til idol-dyrkelse i almindelighed vil hendes bemærkning være bekendt for enhver 'fan'. En ægte fans tanker kredser konstant om dette problem og forsøger v.h.a. imaginære møder mellem idol og fan at gøre noget ved det. For Mona gik det altså så vidt, at hun kunne bilde sig selv og andre ind, at hendes møde med James Dean havde resulteret i, at hun blev gravid.

Både hun, Sissy og Juanita står til sidst tilbage uden deres faste (men falske) holdepunkter. Men at denne 'stripping-down' er ligeså befriende som den er smertefuld, vises ved at filmen slutter med at de tre gamle – eller snarere helt nye – venner, Joanne, Mona og Sissy for alvor igen kan synge sammen. »Sincerely«, naturligtvis!

Anne Jespersen.

JAMES DEAN LÆNGE LEVE

Come Back to the 5 & Dime Jimmy Dean, Jimmy Dean. USA 1982.

P-selskab: Sandcastle Five. A Mark Goodson Presentation in association with Viacom. **Ex-P:** Giraud Chester. **P:** Scott Bushnell. **P-samarodner:** Doug Cole. **P-leder:** Sonja Webster. **Instr:** Robert Altman. **Instr-ass:** Sonja Webster, Marlene Arvan. **Manus:** Ed Graczyk. **Efter:** Eget skuespil. **Foto:** Pierre Mignot. **Kamera:** Michael Levine. **Farve:** DuArt. **Klip:** Jason Rosenfield. **P-tegn:** David Gropman. **Dekor/Rekvis:** Stephen Altman. **Kost:** Scott Bushnell. **Garderobe:** Geg Fauss, Ben Wilson. **Tone:** Franklin Stettner, Keith Gardner, Dick Vorisek, Robert Q. Lovett, Al Nahmias. **Sange:** »Sincerely« af Harvey Fuqua, Alan Freed, »If It's a Dream« af Stella Unger, Victor Young, »Seems Like Old Times« af Carmen Lombardo, John Jacob Loeb, »It May Sound Silly« af Ivory Joe Hunter, »You'll Never Know Till Monday« af Robert Allen, Al Stillman, »Are You Looking for a Sweetheart?« Larry Stevens, Harthman Stevens, »I'm In the Mood for Love« af Jimmy McHugh, Dorothy Fields, »The Last Dance« af Sammy Cahn, James Van Heusen, »Miss You« af Charles Tobias, Henry Tobias, Harry Tobias, »Answer Me My Love« af G. Winkler, C. Sigman, Fred Rauch, »Kid's Stuff« af Bob Pepper, Sal Izzo, »Moon Love« af David, Davis, Kostelanetz (baseret på Tschaiakowski), »Melody of Love« af Hans Engleman, Tom Glazer, alle sunget af the McGuire Sisters; »How Long Has It Been?« af Mosie Lister, med The Statesmen Quartet; »Keep on Walking« af Allan Nichols, Tom Walls, Jeff Wilson, med Jo Ann Harris.

Medv: Sandy Dennis (Mona), Cher (Sissy), Karen Black (Joanne), Sudie Bond (Juanita), Kathy Bates (Stella Mae), Martha Heflin (Edna Louise), Mark Patton (Joe), Caroline Aaron (Martha), Ruth Miller (Clarissa), Gena Ramsel (Sue Ellen), Ann Risley (Phyllis Marie), Dianne Turley Travis (Alice Ann).

Længde: 110 min., 3005 m. **Censur:** Rød. **Udl:** Nordisk. **Prem:** 11.5.84 – Dagmar.

En scene fra
»James Dean længe leve«

